

1. mødedag, fredag den 19. september 2008, kl. 11:00.

Dagsordenens punkt 1

Mødets åbning, Landsstyreformandens åbningstale.

(Landstingets Formandskab)

(Landsstyreformanden)

Mødeleder: Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Landstingets efterårssamling for 2008 er åbnet. I dag har vi 5 dagsordenspunkter til behandling. Pkt. 1 Mødets åbning og Landsstyreformandens åbningstale. Pkt. 2 redegørelse for dagsordenen – den bliver fremlagt af landstingets formandskab. Pkt. 3 valg af formand for landstinget samt valg af 1, 2, 3 og 4. næstformænd til landstinget. Pkt. 4 valg af medlemmer og suppleanter til landstingets stående udvalg og repræsentationer. Så er der også pkt. 5.. .

Valg af medlemmer og supplanter.

Landstingets Efterårsmøde er nu åbnet. Det glæder mig på vegne af Landstingets Formandskab at se jer alle efter en dejlig sommer. En samling hvor vi skal behandle en del vigtige dagsordenspunkter, som jeg håber vi igennem et godt samarbejde får behandlet med gode resultater. Denne Efterårssamling vil vare længere end normalt og det er fordi vi den 25. november skal tage stilling til et stort skridt for vort land, nemlig Folkeafstemningen for Selvstyre.

Det er med stor glæde, at jeg i dag kan byde mine landstingskolleger velkommen her i salen til denne indledning af Landstingets arbejdsår.

Jeg byder endvidere hjertelig velkommen til medlemmerne af Landsstyret med ønsket om et godt samarbejde mellem Landsstyret og den lovgivende forsamling.

Ligeledes glæder det mig at kunne byde velkommen til statens repræsentant, Rigsombudsmanden, samt Landstingets Ombudsmand.

Endvidere byder jeg de journalister, der er med under samlingen, velkommen.

Jeg vil også gerne sige velkommen til alle medarbejdere som har gjort et stort arbejde i forbindelse med denne samling og jeg skal udtrykke min glæde over moderniseringen af Landstingets omgivelser og faciliteter. Vi ibrugtager for nogle af os fremmedartet teknisk udstyr, hvor vi må regne med en vis indlæringsperiode.

Derfor må man regne med en vis forsøgsperiode inden endelig ibrugtagning.

En velkomst skal også lyde til alle vore medborgere langs vores vidstrakte kyst, der vil kunne følge landstingsmøderne gennem radioen og fjernsynet.

Jeg skal oplyse, at næsten samtlige af Landstingets og Landsstyrets medlemmer er til stede ved mødets åbning.

Landstingsmedlem Josef Motzfeldt, Inuit Ataqatigiit deltager i FN's Generalforsamling og er derfor fraværende frem til og med 10. oktober 2008, hvorfor Fomandskabet har godkendt indkaldelse af suppleant.

Udvalget til Valgs Prøvelse har godkendt Inuit Ataqatigiits suppleant Aqqaluaq Egedes valgbarhed.

Jeg indstiller hermed, at Landstinget godkender Aqqaluaq Egedes deltagelse i Landstingets møde fra den 19. september som suppleant for Josef Motzfeldt under dennes fravær.

Er der nogen, der er imod.....

Velkommen, Aqqaluaq Egede, du bedes indtage din plads i Landstinget.

Thomas Kristensen har ønsket at udtræde af Landstinget for i højere grad at hellige sig sin familie og varetagelsen af sin virksomhed. Formandskabet har på vegne af Landstinget godkendt Thomas Kristensens begæring om udtræden. Emilie Olsen er indtrådt som Landstingsmedlem i forbindelse med Thomas Kristensens udtræden. Emilie Olsen hjertelig tillykke med din indtræden i Landstinget. Formandskabet takker for samarbejdet og ønsker Thomas Kristensen held og lykke med fremtiden.

For Siverth K. Heilmann, der fortsat har orlov under varetagelsen af hvervet som Landsstyremedlem, skal jeg oplyse at Knud Kristiansen er indkaldt som suppleant.

Udvalget til Valgs Prøvelse har godkendt Atassuts suppleant Knud Kristiansens valgbarhed.

Jeg indstiller hermed, at Landstinget godkender Knud Kristiansens deltagelse i Landstingets møde den 19. september 2008 som suppleant for Landsstyremedlem Siverth K. Heilmann.

Er der nogen der er imod.....

Velkommen, Knud Kristiansen, du bedes indtage din plads i Landstinget.

Landstingsmedlem Asii Chemnitz Narup er bevilget orlov på ubestemt tid i forbindelse med varetagelse af arbejdet i Overgangsudvalget, hvorfor Formandskabet har godkendt indkaldelse af suppleant. Vi takker Asii Chemnitz Narup for et godt samarbejde i Landstinget og ønsker hende held og lykke med arbejdet.

Udvalget til Valgs Prøvelse har godkendt Inuit Ataqatigiits suppleant Olga P. Berthelsens valgbarhed.

Jeg indstiller hermed, at Landstinget godkender Olga P. Berthelsens deltagelse i Landstingets møde den 19. september 2008 som suppleant for Asii Chemnitz Narup.

Er der nogen der er imod.....

Velkommen, Olga P. Berthelsen, du bedes indtage din plads i Landstinget.

Jeg skal endvidere meddele, at Landstingsmedlem Juliane Henningsen, efter en orlovsperiode som nyvalgt medlem af Folketinget, atter er tilbage, velkommen også til dig.

Lene Knüppel, demokraterne, har ønsket at udtræde af Landstinget da hun flytter til Danmark. Formandskabet har på vegne af Landstinget godkendt Lene Knüppels begæring om udtræden, hvorfor Formandskabet har godkendt indkaldelse af suppleant. Vi takker Lene Knüppel for et godt samarbejde i Landstinget og ønsker hende held og lykke med det nye.

Udvalget til Valgs Prøvelse har godkendt Demokraternes suppleant Anemarie Schmidt Hansens valgbarhed.

Jeg indstiller hermed, at Landstinget godkender Anemarie Schmidt Hansens deltagelse i Landstingets møde den 19. september 2008 som Landstingsmedlem i stedet for Lene Knüppel.

Er der nogen der er imod.....

Velkommen, Anemarie Schmidt Hansen, hjertelig tillykke, du bedes indtage din plads i Landstinget.

Traditionen tro sender jeg på Landstingets vegne en hilsen til Hendes Majestæt Dronning Margrethe og den kongelige familie, det danske Folketing, Lagtinget på Færøerne og Altinget på Island, med ønsket om et fortsat godt samarbejde i det nye landstingsår.

Med disse ord byder jeg endnu engang de tilstedeværende velkommen. Jeg håber, at vore møder vil foregå i en god og konstruktiv atmosfære, samt at vi når de mål, der er sat for samlingen.

Ingen.

Velkommen Aqqaluaq Egede, du kan tage din plads i landstinget.

Thomas Kristensen har ansøgt om at træde tilbage fra landstinget for at hellige sig sin familie og sin forretning. Landstingets formandskab har på vegne af landstinget accepteret Thomas Kristensens ansøgning om at træde tilbage.

Det blev på vegne af landstinget godkendt af formandskabet. I forbindelse med Thomas Kristensens tilbagetræden indtræder Emilie Olsen i landstinget. Stor tillykke til Emilie Olsen med hendes indtræden i tinget. Formandskabet vil også sige tak til Thomas Kristensens for hans gode arbejde i tinget og håber alt godt for ham i fremtiden.

Jeg skal meddele, at i forbindelse med landsstyremand Siverth K. Heilmanns fortsatte orlov fra tinget er Knud Kristiansen blevet indkaldt som suppleant.

Knud Kristiansens, som er suppleant fra Atassut, valgbarhed er blevet godkendt af Valgbarheds Nævnet.

Herved indstiller jeg at landstinget godkender Knud Kristiansen indtræder som suppleant under landstingssamlingen fra den 19. september 2008 at regne.

Er der nogen, der er imod det?

Nej, velkommen Knud Kristiansen, du kan tage din plads i tinget.

Landstingsmedlem Asii Chemnitz Narup blev i forbindelse med sit arbejde i Overgangs Udvalget bevilget orlov på ubestemt tid og i den forbindelse har formandskabet godkendt, at der kan indkaldes en suppleant.

Vi takker Asii Chemnitz Narup for hendes gode arbejde i tinget og håber alt godt for hende med hendes nuværende opgave.

Valgbarheds Nævnet har godkendt Olga P. Berthelsens, Inuit Ataqatigiit, egnethed som suppleant.

Jeg har indstillet til landstinget om at godkende Olga P. Berthelsen indtræder som suppleant i landstinget for Asii Chemnitz Narup fra den 19. september 2008 at regne.

Er der nogen i mod det?

Nej, velkommen Olga P. Berthelsen, du kan tage din plads i tinget.

Ligeledes skal jeg meddele, at landstingsmedlem Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit, er kommet tilbage efter sin orlov fra tinget under sit medlemskab i Folketinget, også et stort velkommen til dig.

Lene Knüppel, Demokraterne, har ansøgt om at træde tilbage fra tinget på grund af sin flytning til Danmark. Formandskabet har på vegne af landstinget godkendt Lene Knüppels tilbagetræden og godkender samtidig, at der indkaldes en suppleant. Vi takker også Lene Knüppel for hendes gode arbejde i tinget og ønsker hende alt godt i fremtiden.

Valgbarheds Nævnet har godkendt Anemarie Schmidt Hansens, Demokraterne, egnethed som suppleant. Jeg indstiller, at tinget godkender Anemarie Schmidt Hansen som suppleant for Lene Knüppel og deltager i samlingen fra den 19. september 2008 at regne.

Nogen imod forslaget?

Ingen, velkommen Anemarie Schmidt Hansen, du kan tage din plads i tinget.

Som det er sædvane sender jeg hilsen til Hendes Majestæt, Dronning Margrethe og den kongelige familie, den danske Folketing, Færøernes Lagting og Islands Alting med håb om fortsat godt samarbejde i det nye landstingsår.

Dermed ønsker jeg jer igen velkommen og håber at vi gennemfører vores møder godt og på denne måde opnår de mål med samlingen, vi har sat os.

Tak.

Augusta Salling, Atassut, ønsker ordet.

Augusta Salling, Atassut.

Tak formand for velkomsten også vi fra Atassut ønsker landstinget velkommen og håber på et godt samarbejde.

Som landstingets formand allerede har meddelt, har Thomas Kristensen besluttet at trække sig tilbage fra landstinget, og trods vi andre medlemmer i Atassut vil savne en god, samvittighedsfuld og uselvvisk medarbejder, tager vi Thomas Kristensens beslutning til

efterretning, og takker meget for det gode samarbejde vi har haft og ønsker hele familien alt godt i fremtiden.

Ligeledes lykønsker vi Emilie Olsen, der træder ind i tinget som Thomas Kristensens suppleant, samt alle de nye, der kommer ind i tinget som suppleanter velkommen.

Tak.

Ruth Heilmann, landstingets formand, Siumut.

Og nu, da der ikke er andre markeringer, skal vi lytte til landsstyreformand Hans Enoksens åbningstale. Vær så god landsstyreformand.

Hans Enoksen, landsstyreformand, Siumut.

Jeg vil rette en særlig tak til personer, der har haft stor indflydelse i udviklingen af vort land, det er vores gamle, jeg anser dem som skabere af det fundament af landets fremtid ved deres opdragelse os og vi fortsætter nu opgaven. Derfor er der god grund til at sende en stor tak til vores gamle.

Jeg vil også takke for præstens trøsterige ord under gudstjenesten om behovet for at vi bliver dygtigere til at udbrede kærligheden; og da gudstjenesten var færdig og vi kom ud, mødte vi en masse elever fra yngste klasser, der glædestrålende hilser på os, det føles som en yderligere understregning af præstens ord om behovet for ydmyghed, kærlighedens udbredelse til samfundet.

Lige nu er vejret dejligst tænkelige med efterår i luften, vi har samlet kræfter hen over sommeren til brug i vinteren, så vi har frisk energi til at arbejde for samfundet.

Det er også muligt at opsamle kraft ved respekt til medmennesker, ved kærlighed og ved ydmyghed. Vi er mange, der bare går videre uden reflektere den slags fingerpeg og opfører os som om vi ikke har nogen eller noget at takke for, skønt vi slet ikke kan leve livet som et sololøb. Vi må ikke glemme skaberen og naturen da vi har meget at takke dem for det gode lykkelige liv vi har; hvorfor kan vi ikke delagtiggøre andre i vores taknemmelighed?

Jeg tænker gerne på, at der er underligt, at jeg ikke er mere taknemmelig nok for mit gode helbred end jeg er, jeg burde være taknemmelig for den største gave man kan få, og det er selve livet, og den kan ikke sidestilles med noget andet.

Netop i denne tid er vi godt igang med at virkeliggøre vigtige ændringer med landets politiske struktur og styring.

Ærede Landstingsformand, ærede Landstingsmedlemmer samt Grønlands befolkning.

Tak for velkomsten her ved starten på en ny Landstingssamling.

Netop i denne tid er vi i fuld gang med at realisere to vigtige reformer, der vil have afgørende indflydelse på Grønlands fremtidige politiske stilling og styrelse.

Sammenlægning af kommunerne bliver en realitet pr. 1. januar 2009, og arbejdet i de fire overgangsudvalg for at realisere dette er nu i fuld gang.

Oplysningsarbejdet med deltagelse af partierne forud for folkeafstemningen den 25. november 2008 om der skal indføres Selvstyre er i fuld gang. Der har fra visse kredse været røster fremme om at der er givet for lidt tid til oplysningsarbejdet, og at Landsstyret kun er interesseret i et hurtigt ja.

Processen omkring vores ønske om selvstyre startede allerede i 1999, da vi dengang nedsatte et rent grønlandsk selvstyrekommission. I forbindelse med dette arbejde blev befolkningen hørt, bl.a. gennem mange folkemøder arrangeret af det daværende Selvstyredirektorat. Blandt andet gennem dette arbejde har vi prøvet at præcisere det krav vi har skullet stille den fælles grønlandsk/danske Selvstyrekommission.

Vi har således i mindst ti år drøftet indholdet af og vores krav til Selvstyre. Hvis befolkningen siger ja til Selvstyret vil bl.a. følgende som vi har ønsket i mange år blive realiseret:

Anerkendelse som et folk.

Det grønlandske sprog vil få status som det officielle sprog.

Ejendomsretten til alle vort lands ressourcer.

Øget kompetence til at bestemme over egne forhold.

Ønsket om at have mulighed for at blive selvstændigt stat på et senere tidspunkt.

Modstanderne af indførelsen af Selvstyre har prøvet at skræmme befolkningen ved at fremføre at vi ikke har råd til at overgå til Selvstyre. Det er op til Landsstyret og Landstinget at bestemme om hvornår vi skal overtage ansvarsområder fra staten.

Nye områder vil blive hjemtaget alt efter om vi har råd og ressourcer dertil, da alt andet vil være uansvarligt.

Vi fastholder nu at første område der bliver hjemtaget efter indførelse af Selvstyre er råstofområdet. Vi er klar og har det nødvendige ressourcer dertil.

Hvis vi dvæler ved de betænkeligheder, der har været rejst til vores ønske om at tage det næste skridt - med andre ord vores ønske om fortsat udvikling – kan vi ikke komme videre. Lad mig blot tage som eksempel at hvis vi ikke havde indført hjemmestyret, alene fordi der var problemer, der endnu ikke var løst dengang, så havde vi ikke haft de mange uddannelsesinstitutioner som vi har idag.

Enhver der får tildelt et øget ansvar stiller også øgede krav til sig selv, der også i sig selv er med til at øge ens evner og selvstændighed.

Dette har vi selv erfaret i de næsten 30 år vi har haft hjemmestyre. Som følge af vores overtagelse af et større ansvar og højnelse af uddannelsesniveaet har vi øget vores selvforsyningsgrad betydeligt.

Dette har vi grund til at glæde os over og være stolte af, men på trods heraf er det også nødvendigt at vi stiller øgede krav til os selv som samfund. Det er nødvendigt at vi højner vort uddannelsesniveau og bliver bedre til at udføre et arbejde, da vi kun derigennem kan sikre øget selvforsyning og vores muligheder for at blive herre i eget hus.

Det er derfor Landsstyret håb og forventning at den grønlandske befolkning går ind for indførelsen af selvstyre ved efterårets kommende folkesafstemning den 25. november. Udviklingsmulighederne indenfor den gældende hjemmestyreordning er ved at være

udtømte, hvorfor manglende overgang til selvstyre vil give en stilstand, der begrænser vores udviklingsmuligheder som samfund.

Det er også Landsstyrets plan allerede nu at komme i gang med at forberede at Grønland i fremtiden kan blive en selvstændig stat. Her tænker jeg blandt andet på nedsættelse af en kommissionen, der skal udarbejde forslag til en kommende grønlandsk grundlov, da dette arbejde må anses for at være omfattende og tage flere år. Men det væsentligste er at vi nu arbejder for at Selvstyret bliver godkendt og implementeret.

Jeg vil benytte nærværende anledning til at sige tak til de nuværende og tidligere medlemmer af Selvstyrekommissionen for det flotte arbejde.

Når der har været knaster i kommissionens arbejde har de grønlandske medlemmer af kommissionen haft den styrke at agere samlet og stærkt og derigennem opnået gode resultater til glæde for Grønland.

Landsstyret opfordrer til at man i overensstemmelse med denne ånd, også som et samlet befolkning, realiserer arbejdet omkring selvstyret.

Når Selvstyret bliver godkendt er det Landsstyrets hensigt at man for at sikre den bedst mulige udnyttelser af ressourcer og tid, at der indenfor departementerne sker en samling og styrkelse af områder, der hænger sammen.

Mere konkret vil der være tale om mere sammenhæng mellem råstof- og olieområdet, arbejdsmarkeds- og erhvervsuddannelsesområdet, det udenrigspolitiske område og justitsområdet.

Det er Landsstyrets uomtvistelige forventning, at der i de kommende år vil blive åbnet flere miner, og at der i den forbindelse vil blive etableret mange nye arbejdspladser.

For at sikre at en så stor del af arbejdstyrken i den kommende råstofindustri skal være fastboende i Grønland arbejdes der nu på en koordinering mellem arbejdsmarkedet og erhvervsuddannelserne.

I forbindelse med den fremtidige råstofudnyttelse og fortsatte råstof- og olieefterforskning vil vi om ganske få år have behov for grønlandsk arbejdskraft, ikke mindst faglært arbejdskraft indenfor disse områder.

Vi skal være forberedt på øget tilstrømning af udefrakommende arbejdskraft. Det er derfor også nødvendigt at vi gør os selv klar til at modtage denne arbejdskraft og gør os klart hvilke forhold disse skal leve under medens det midlertidigt opholder sig i Grønland for at arbejde, til gavn for vores ønsker om øget råstofudnyttelse og efterforskning og uden at dette går ud over vores traditionelle livsførelse og kultur.

Vi skal ligeledes også være klar til at være mere åbne til at kunne hente arbejdskraft udefra for at tilgodese behovet for folk med højere uddannelser i vores servicering af befolkningen, som læger, ingeniører, sygeplejersker m.m. når vi ikke selv kan dække behovet. Det er ikke nødvendigt at vi altid skal hente den nødvendige akademisk uddannede arbejdskraft i Danmark.

Som en opfølgning af den tilendebrogte ansættelse af grønlandske direktører i Hjemmestyrets departementer skal vi fortsætte med vores arbejde med at give grønlandske lederemner de nødvendige kompetencer. Landsstyret vil i forbindelse med kommende generalforsamlinger i de hjemmestyreejede selskaber atter engang opfordre til at disse aktivt arbejder for at give grønlandske medarbejdere de nødvendige kompetencer til at overtage lederjobs.

Samtidig skal der også arrangeres og bevilges midler til at det af vore medarbejdere, der ikke taler grønlandsk, og ikke mindst dem, der påtænker at være i Grønland i længere tid, får mulighed for at lære sproget og kulturen nærmere at kende.

Vi forventer at det i fremtiden vil være sådan at flere og flere på bestemte tidspunkter bliver nødt til at forlade deres hjemsted for at arbejde et andet sted, f.eks. for at arbejde i forbindelse med råstofudvinding eller olieefterforskning.

Derfor må vi allerede nu gøre vores interne trafiksystem klar til at blive tilpasset disse forhold, hvis vi i fremtiden vil sikre at fremtidige ansatte kan komme hurtigt og sikkert frem og tilbage mellem deres hjemby eller hjembygd og de steder hvor de har arbejde.

I forbindelse med den fremtids arbejdsmarkedsstruktur og bedre udnyttelse af arbejdsstyrken vil den nuværende mobilitetsstøtteordning være af afgørende betydning, og ordningen må på baggrund af vores hidtidige erfaringer gøres mere smidig således at fremtidige brugere serviceres efter "et dørs"-princippet, således at arbejdssøgning, boligansøgning, ansøgning om plads til børnepasning m.v. kan ske på et sted. Folk, der vil flytte skal have den nødvendige hjælp, og ikke være usikre.

Landsstyret vil i de kommende år fastholde og fortsætte deres uddannelsessatsning. Det er vores målsætning at minimere de knaster og forhindringer der eventuelt er for at kunne begynde på en uddannelse. Derfor er vore planer om omfattende kollegiebyggerier til vores studerende i de kommende år fremrykket, således at anlæggelse af disse allerede kan komme i gang i 2009.

Landsstyret opfordrer indtrængende til at befolkningen aktivt deltager i arbejdet for at højne befolkningens generelle kompetence- og uddannelsesniveau ved at påbegynde en uddannelse eller en kompetencegivende videreuddannelse.

Grønlands gymnasiale Uddannelse er i dag reguleret ved regler fastsat af undervisningsministeren i kongelig anordning.

Grønland får ansvar for hele uddannelsessystemet fra 1. januar 2009, når gymnasieområdet bliver overført fra Staten til Grønlands Hjemmestyre.

Den danske stat er i øjeblikket den regelfastsættende myndighed for samt administrationen af den grønlandske gymnasiale uddannelse og de grønlandske uddannelser til højere handelseksamen og højere tekniske eksamen.

De grønlandske gymnasiale uddannelser giver efter aftale mellem Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og Undervisningsministeriet studiekompetence i Danmark til alle videregående uddannelser på samme måde som de tilsvarende danske uddannelser.

Ligestillingen mellem grønlandske og danske elever baserer sig på, at Undervisningsministeriet, ligesom for de danske gymnasiale uddannelser, er regeludstedende myndighed, og at ministeriet herved fastsætter uddannelsernes studiekompetencegivende indhold. Hertil kommer, at der anvendes danske eksamensopgaver, eventuelt i tilpasset form,

og danske censorer i Grønland. Endelig varetager ministeriet, såvel en vejlednings- som en tilsynsfunktion i Grønland.

Med henblik på at sikre at der optages og uddannes grønlandske studerende også ved studier med høje adgangskvotienter, er der indgået en særlig aftale mellem de danske og grønlandske uddannelsesmyndigheder for grønlandske ansøgere til de videregående uddannelser i Danmark.

Som hovedregel optages grønlandske ansøgere uden for de fastsatte optagelsestal, hvis ansøgeren opfylder de formelle adgangskrav til den pågældende uddannelse og Grønlands hjemmestyres særlige adgangskrav samt er berettiget til uddannelsesstøtte fra Grønlands Hjemmestyre.

I forbindelse med hjemtagelsen af den regelfastsættende myndighed er arbejdet med en reform af de gymnasiale uddannelser igangsat med henblik på implementering i august 2011. Der bliver afholdt en årlig workshop frem til implementeringen af reformen, og den første workshop bliver afholdt i disse dage i Nuuk. Workshopen er startskuddet til et konstruktivt samarbejde og dialog mellem Landsstyreområdet for uddannelse, gymnasielærere og ledere, forskere og specialister omkring fremtidens gymnasiale uddannelse i Grønland.

Landsstyret vil i den kommende tid indgående vurdere den igangværende uddannelsesindsats, og i den forbindelse undersøge hvilke kompetencer Grønland vil have brug for i fremtiden. Det er nødvendigt at vi fuldt ud bliver klar over om f.eks. hvor mange økonomer, jurister, læger, tandlæger, lærere, præster, andre faggrupper indenfor kirken, pædagoger og andre, der vil være brug for.

Analysen af hvilke kompetencer, der vil være brug for vil være tilendebragt i løbet af 2009. På denne baggrund vil Landsstyret bl.a. fremlægge klare mål for hvor mange uddannede, der vil være brug for indenfor forskellige faggrupper, og forventninger til at vore studerende stiller større krav til sig selv.

I forbindelse med vores klare målsætninger om ønskede kompetencer indenfor uddannelsessystemet vil det være nødvendigt med et arbejde for at gøre nogle uddannelser

mere tiltrækkende for de studerende, ligesom det også vil være nødvendigt med reformer omkring uddannelsesstøtten således at denne er til støtte for vores ønskede kompetencer.

Et andet forhold, der kræver en hurtig løsning, er det forhold, som vi byder vores uddannelsessøgende med børn. Forældre med børn, der ønsker at tage en uddannelse må for de meste forlade børnene hjemme, der kan ramme de enkelte familier hårdt med deraf følgende sociale problemer.

Børnene lider et afsavn når moderen eller faderen må tage afstand for at få en uddannelse, og begynder at mangle kærlighed fra deres forældre. Alene politikere uden undtagelse gør i disse år meget for at bekæmpe omsorgssvigt af børn, hvorfor fremrykkelsen af oprettelse af kollegier vil være til stor hjælp.

Da Landsstyret ser med stor alvor at vore studerende bliver nødt til at forlade deres børn agter vi at indlede et samarbejde med kommunerne for at løse problemet snarest.

Det er Landsstyrets målsætning at når anlæggelsen af de nye kollegier er tilendebragt, at man vil gøre god brug af muligheden for at kunne tage sine børn med når man påbegynder en uddannelse i en anden by.

Samtidig vil der i forberedelsesskolerne Piareersarfiit blive givet øget støtte til de unge, der forbereder at påbegynde en uddannelse, ligesom undervisningen i det danske og engelske sprog skal udvikles, for at højne sprogkundskaberne i.f.m. påbegyndelsen af en uddannelse, da manglende kundskaber i andre sprog i dag er problem hvis man påtænger at tage en uddannelse. Et problem, der nogle gange resulterer i at man bliver nødt til at stoppe en uddannelse.

Der er i flere kommuner igangsat vellykkede decentrale pædagoguddannelser, hvor uddannelsen kun foregår på grønlandsk, og hvor allerede ansatte assistenter, der har arbejdet indenfor området i mange år, har vist stor interesse for at deltage.

Landsstyret vil gerne takke de kommuner, hvor et sådant pædagoguddannelse er blevet igangsat i tæt samarbejde med lærerne, da man derigennem sikrer at erfarne medarbejdere

indenfor børnepasning kan få papir på at have modtaget en passende uddannelse til deres arbejde.

Der er allerede igangsat en registrering af arbejdsstyrken i bygderne på landsplan. Det er nødvendigt at bygdebefolkningen i fremtiden får mulighed for at arbejde udenfor deres egen bygd når der opstår behov for arbejdskraft andre steder. Det er af afgørende vigtighed at vi gennem en grundig planlægning tilpasser vores midler til videreuddannelse, reglerne om mobilitetsfremme og trafikstrukturen til en sådan udvikling.

Det er glædeligt at erfare at vi siden hjemmestyrets indførelse aldrig har haft så mange, der er igang med en uddannelse, hvilket også viser at det grønlandske samfund ikke står stille og aktivt deltager i det nødvendige forandringsprocesser.

I disse år oplever Arktis de klimatiske forandringer og de har således også en effekt hvad angår udenrigspolitikken. Den varmere klima gør at nye sejlruter bliver åbnet og med dem er debatten startet om sikkerhedsaspekterne såvel som de miljømæssige konsekvenser.

Disse emner var netop et af emnerne som Landsstyret sammen med den danske regering tog op sammen med de lande, som grænser op til Nordpolen til en ministerkonference i maj måned i Ilulissat. Arktiske spørgsmål vil være de emner, som bliver centrale i de kommende år – lige såvel som vi har startet en dialog i gang med EU omkring Arktiske spørgsmål.

I år har Grønland oplevet det største antal besøg af ledende politikere fra andre lande, hvoraf nogle har været toppolitikere, og Landsstyret har brugt enhver anledning til at redegøre for vores interesser og hvad vi lægger vægt på overfor vores gæster.

Landsstyret ser frem til en mere indgående drøftelse af dette i forbindelse med Landstingets drøftelse af den udenrigspolitiske redegørelse.

Grønland har allerede i stort omfang mærket følgerne af opvarmningen og det deraf følgende klimaforandringer foranlediget af udledningen af CO₂. Derfor er vi også med i arbejdet for at bringe CO₂-udledningen ned på verdensplan i erkendelse af at vi i forbindelse med Danmarks ratifikation af Kyoto-protokollen har forpligtet os hertil og har en medansvar herfor.

Vi har i Grønland forpligtet os til at formindske vores CO₂-udledning med 8 % i forhold til udledningen i 1990.

Fra begyndelsen af 1990-erne har vi gradvist og mærkbart omlagt vores energiforsyning fra flydende brændstoffer til vandkraft, således at 40 % af vores energiforbrug nu dækkes ind via vandkraft. Når de nye planlagte vandkraftværker bliver færdigt anlagte i de kommende år vil Grønland stå i den situationen at vi er det land i hele verden, der forholdsmæssigt bliver forsynet mest med miljørigtig energi.

Vi ved at udledningen af drivhusgasser primært sker fra industrialiserede lande, hvorfor mulighederne for økonomisk udvikling og sikring af befolkningsnes velfærd og udledning af CO₂ hænger tæt sammen i disse lande.

De såkaldt industrialiserede og rige lande er kommet dertil fordi de ubegrænset har haft adgang til industriel udvikling.

Det er vort ønske at der sker en økonomisk udvikling i Grønland for at have råd til de nødvendige forbedringer i befolkningens levevilkår, og vores eneste mulighed herfor er et velgennemtænkt udnyttelse af vores egne naturgivne ressourcer.

Men til trods herfor må vores målsætninger om udvikling af industrien, råstof- og olieeftersforskningen gennem en velgennemtænkt udnyttelse af vore naturgivne ressourcer anses for ikke at være i overensstemmelse med de skarpe krav om nedbringelse af CO₂-udslippene jf. den gældende Kyoto-protokol.

Det er Landsstyrets holdning at der i forbindelse med arbejdet med en ny klimaaf tale til erstatning for Kyoto-protokollen bør indgås en ny aftale, der giver plads til økonomisk udvikling og mulighed for udledning af drivhusgasser. Det er Landsstyrets holdning at hvis der indgås en ny aftale med mulighed herfor, på udgangspunktet være mulighederne for produktion af ren og miljørigtig energi.

Som et eksempel kan nævnes at hvis Alcoa anlægger et aluminiumssmelter i Grønland, vil den samlede udledning af CO₂ på verdensplan blive mindre, selvom vores egen udledning bliver større, da anlæggelsen af et smelter, der vil få energi fra vandkraft, vil være langt

mindre forurenende, end hvis der blev anlagt en smelter andre steder på grundlag af konventionel energi.

Det er Landsstyrets holdning at Grønland selvfølgelig skal være med i bestræbelserne for at mindske udslippet af CO₂ på verdensplan, bl.a. gennem udnyttelse af den nyeste og mest miljøskånsomme teknologi når der er mulighed herfor.

Grønland skal ligesom andre lande have mulighed for fremskridt og økonomisk udvikling. Derfor ønsker vi at der for Grønlands vedkommende etableres en ordning lig den ordning, der er blevet etableret for Island.

Landsstyret har således allerede gået i gang med at arbejde for at dette bliver det centrale omdrejningspunkt for Grønland under De Forenede Nationers klimatopmøde i København i 2009 for at drøfte en ny klimaaf tale.

I de kommende år er det nødvendigt med anlægsinvesteringer i milliardklassen til Grønlands udvikling, og ikke mindst til den nødvendige infrastruktur, såsom havne, lufthavne, vandkraftværker og lignende.

Udover ovennævnte skal Landstinget tage stilling til om der skal bevilges midler til at Grønland kan være medejer af aluminiumssmelteværket.

Fra Landsstyret vil vi som noget væsentligt gerne gøre opmærksom på at vi allerede tidligere har forpligtet os stærk til at være medfinansierende gennem vores fremtidige medejerskab.

Der er allerede nu givet olieforundersøgelsestilladelser til forskellige selskaber til ni forskellige sektorer i vore farvande. Grønland er medejer i alle disse selskaber, gennem grønlandsk ejerskab til 12½ % af aktiekapitalen i de ni selskaber.

Disse ejerandele har Grønland fået i forbindelse med afgivelsen af tilladelse rne til forundersøgelser, således at der ikke er lagt en økonomisk ydelse herfor, ligesom Grønland heller ikke skal bidrage med midler til olieefterforskningen.

Hvis det bliver aktuelt at der bliver fundet olie og denne begynder at blive udnyttet er Grønland gennem sit medejerskab forpligtet til at være med til at medfinansiere dette, med et beløb, der er anslået til at være mellem 2-3 milliarder kroner for hvert selskab. Vi vil således være forpligtet til at være medfinansierende, hvis alt går vel og der bliver fundet olie og udnyttelsen begynder i alle sektorer, hvortil der er givet forundersøgelsestilladelser.

Hvis Grønland skal være økonomisk selv bærende kan man ikke udover de eksisterende erhverv komme udenom at det nødvendigt med en generel højnelse af uddannelsesniveaue, udvikling af industrien samt øget råstof- og olieefterforskning.

På denne baggrund har Landsstyret allerede gået i gang med at undersøge om der er muligheder for ekstern finansiering, ligesom andre finansieringsformer, selskabskonstruktioner og andre muligheder også undersøges. Generelt har der været kontakter til forskellige internationale finansieringsinstitutter, der alle tydeligt har vist vilje til at skyde penge ind til ovennævnte formål i Grønland.

Vores økonomi har siden 2005 været præget af en pæn økonomisk vækst. Arbejdsløsheden er faldet og skatteindtægterne til Landskassen og kommunekasserne er steget. Imidlertid så vi i 2007 de første tegn på en afmatning i den økonomiske vækst. Tendensen er fortsat i 1. halvår af 2008.

Flere sektorer oplever problemer med at skaffe arbejdskraft. Det er eksempelvis tilfældet indenfor anlægs- og sundhedssektorerne. Manglen på arbejdskraft medfører en risiko for et lønpres i disse sektorer. Dette lønpres kan brede sig til andre sektorer på arbejdsmarkedet og medvirke til at afslutte det økonomiske opsving.

Stigningstakten i inflationen er generelt øget på verdensplan gennem den senere tid. Årsagen til dette er en høj økonomisk vækst, som har medført en stor råvare- og vareefterspørgsel, herunder på olie og fødevarer. Inflationen er også høj i Grønland i disse år. Og der er udsigt til højere brændstofpriser, når KNI's aftale om køb af olieprodukter til en fast pris udløber med udgangen af 2009.

De øgede priser på brændstof vil resultere i øgede udgifter, ikke mindst for fiskeri- og fangsterhvervet, men også for os alle sammen. Derfor ser Landsstyret frem til resultatet af det

arbejde, der nu pågår i arbejdsgruppen til revision af fiskeriloven, således at der herigennem kan findes en samlet løsning for fiskeri- og fangsterhvervet.

I forslaget til Finanslov for 2009 budgetteres med et stort underskud. Ligeledes er der et stort underskud i Finansloven for 2008. Underskuddene har hovedsagelig baggrund i, at der skal anvendes store beløb til udvikling og forundersøgelser til placering af et aluminiumsværk i Maniitsoq. Det store beløb skal bl.a. anvendes til forundersøgelser, ligesom det har været nødvendigt at fremrykke anlæggelsen af nye kollegier til vore studerende.

Landsstyret skal præcisere at selvom anlæggelsen af aluminiumssmelteren ikke bliver en realitet er dette ikke ensbetydende med at det anvendte midler til forundersøgelser er tabt, da den indsamlede viden i sig selv repræsenterer en værdi, der i fremtiden skal bruges i forbindelse med anlæggelse af vandkraftværker.

Generelt kan vi sige at bevillingerne til uddannelse, det sociale område og sundhedsområdet i disse år aldrig har været højere i Grønlands historie. Landsstyret vil igennem denne prioritering slå fast at befolkningens forhold til stadighed skal forbedres for at sikre den stadige udvikling i samfundet.

Landskassen har ikke optaget lån og har ikke andet gæld, der skal afbetales.

I forslaget til Finanslov for 2009 er områder som uddannelse, sundhed samt børn- og unge blevet prioriteret højt, ligesom følgende nye initiativer også indgår i finanslovsforslaget:

- eksperimentel behandling af kræftsyge og folk med lignende sygdomme (8,9 mio. kr.)
- renovering af præstehuse og kirker (6,6 mio. kr.)
- vaccination mod livmoderhalskræft, samt forhøjelse til alderskravet fra 15 til 18 år for børn, der kan få bevilget ledsagerrejse (1,7 mio. kr.)
- forhøjelse af plejevederlag (qaammammut 3.298 kr.-iniit 4.123 kr.-inut)
- forhøjelse af børnetilskuddet med 1.527 kr. årligt til familier med en indtægt på under 130.000 kr., og med 673 kr. for familier med en indtægt mellem 130.000 og 180.000 kr.
- forhøjelse af den trangsvurderede hjælp fra 758 kr. til 1000 kr.
- Oprettelse i Nuuk af et videns- og rådgivningscenter for handicappede med optræningsfaciliteter og afdeling for hjælpemidler

- Anlæggelse af kollegier i Nuuk, Qaqortoq, Aasiaat, Sisimiut, Ilulissat og Narsaq igangsættes i 2009 med forventet færdiggørelse i 2011, til en samlet pris af 138 mio. kr.
- Udvidelse af socialpædagogisk seminarium i Ilulissat
- Oprettelse af en designskole i Nuuk
- Udvidelse af levnedsmiddelskolen INULI i Narsaq

Anlægsområdet er som forudsat i Strukturreformen under gradvis overdragelse til kommunerne. Nogle kommuner overtager enkelte projekter uden at de samtidig overtager hele anlægsområdet fra Hjemmestyret. En sådan gradvis overtagelse er en blød og velegnet løsning, idet den på en og samme tid giver mulighed for kommunerne at ruste sig til opgaven og for Hjemmestyret til at afvikle sine ressourcer.

I KANUKOKA's bestyrelses rapport til de delegerede under kommunernes delegeretmøde fremgik det at de fleste overgangsudvalg ønsker at de nye kommuner først overtager nye ansvarsområder på et senere tidspunkt end forventet. Overgangsudvalgene vurderer at man af hensyn til en optimal udnyttelse af ressourcerne først må sikre at de nye kommuner først kommer godt op at gøre med udgangspunkt i kommunernes nuværende opgaver.

Landsstyret er enige i og støtter denne vurdering fra overgangsudvalgene, med skal samtidig også slå fast at dette ikke er enden på kommunal overtagelse af andre sagsområder, da en fremtidig kommunal overtagelse af flere sagsområder har været en af forudsætningerne for kommunalreformen.

Landsstyret finder det betryggende at det kommende organisatoriske reformer i de nye kommuner nu kan ske i fred og ro og med den nødvendige tid, således at man også herigennem sikrer inddragelse af alle personalegrupper i kommunerne med henblik på at arbejdsforholdene skal være det bedste når de nye kommuner bliver etableret.

På boligområdet står vi over for en udfordring. Der mangler flere nye og tidssvarende boliger. Tuapannguitprojektet i Nuuk har vist sig at være en stor succes. På Landstingsfinanslovsforslaget er Hjemmestyrets byggeri intensiveret således at der planlægges opført 125 nye boliger i Maniitsoq og 300 nye boliger i Nuuk. Herforuden vil der blive opført erstatningsbyggeri i en række byer som følge af, at ældre nedslidt boligbyggeri nedrives.

Landsstyret vil i løbet af 2009 igangsætte en revision af medbyggerordningen. Selvom den nuværende ordning generelt fungerer godt er der behov for justering af kravene til eget indskud, for derigennem at sikre at flere fra bygderne kan udnytte ordningen.

I det kommende år, vil vi i samarbejde med KANUKOKA og de 4 nye kommuner tegne den fremtidige struktur på boligområdet. Det er i den forbindelse vigtigt at bruge og bevare den viden, som er oparbejdet i A/S Boligselskabet INI.

For så vidt angår A/S Boligselskabet INI finder jeg det på sin plads at orientere Landstinget om at Landsstyret har krævet en ekstraordinær generalforsamling i selskabet snarest. I forbindelse med den ekstraordinære generalforsamling vil Landsstyret som det væsentligste fremføre at det varslede huslejestigninger tilbagetrækkes, at der igangsættes omkostningsreduktioner i selskabet, samt at der sker en ændring af den praksis, der bruges i forbindelse med udsætning af lejere med restancer. Familier med problemer skal have den nødvendige hjælp, ligesom der også skal tages hensyn til disses menneskeværd.

Derudover vil Landsstyret til generalforsamlingen fremlægge at man sikrer at en landsorganisation for lejerforeningerne igen kan komme op og stå, for at sikre, at der fremover vil være en samlet og velfungerende organisation, der kan varetage lejernes interesser.

På trafikområdet fremlægges forslag til ny rammelov for etablering og modernisering af flyvepladser. Med dette nye lovforslag lægges der op til andre finansierings- og ejerskabsformer, således at nye interessenter, herunder kommunerne, gives mulighed for at blive involveret i finansiering og drift af lufthavne. Dette sker ud fra en erkendelse af, at landskassen ikke længere har mulighed for at finansiere alle trafikinvesteringer.

Idræt er en vigtig vej til velvære. Idrætslivet kører primært med baggrund i frivilligt arbejde. Landsstyret har er vidende om der i indeværende år har været en del problemer i.f.m. sportsfolks rejser til konkurrencer, ikke mindst f.s.a. priserne.

For at undgå at problemerne, der også gælder for andre foreninger, ikke gentager sig er Landsstyret klar til at være med til kulegrave problemet med deltagelse fra idrætslivet og rejsearrangører med henblik på at finde løsninger på problemet.

På teleområdet kan jeg oplyse, at vi står overfor en meget spændende fremtid med det kommende søkabel mellem Island, Grønland og Canada. Søkablet er mere og andet end en internetforbindelse - det er et link til fremtiden og til fremskridt.

Vi mærker alle når oliepriserne stiger. Vi kan blive førende indenfor brugen af vedvarende energi samt skabe en effektiv struktur på energiområdet.

Derfor vil Landsstyret på denne samling fremlægge forslag til lov om industriel udnyttelse af vandkraft. Herved skabes rammerne for tiltrækning af industri og arbejdspladser ved brug af vedvarende energi. Det er landsstyrets opfattelse at Nukissiorfiit som aktieselskab bedre end i dag vil kunne leve op til sine forpligtigelser på et energiområde i udvikling. Derfor foreslår Landsstyret at Nukissiorfiit omdannes fra 1. januar 2009.

Udviklingen påvirker også tariffene på el, vand og varme. Landsstyret har udarbejdet en evaluering af ensprisreformen, som oplæg til en debat om fremtidens tarifstruktur. Det er Landsstyrets ønske, at der på denne samling kan skabes enighed om en langsigtet energipolitik, som sikrer mulighed for erhvervsudvikling og stabile forbrugerpriser.

Fiskeriet har som Grønlands vigtigste erhverv stor indflydelse på samfundsøkonomien. Set i det lys er det bekymrende, at udsigterne for fiskeriet i 2009 er dystre. Den biologiske rådgivning fra NAFO med hensyn til den indenskærs bestand af hellefisk er reduceret fra 12.500 til 8.800 i Diskobugten. For det udenskærs fiskeri af hellefisk ved Østgrønland er rådgivningen fra ICES for hellefiskeriet faldet fra 15.000 til 5.000 tons. Dertil er den biologiske rådgivning for torsk for 2009 fastsat til 0 tons både udenskærs og indenskærs. Derudover må det antages at rådgivningen for rejer vil være lavere end sidste år.

Fremtidsudsigterne for fiskeriet er således ikke gode. Dette skyldes desværre at der fiskes mere fisk end fiskeressourcen kan nå at vokse hvert år. Det er Landsstyrets ønske at reducere fangsterne således disse bliver i overensstemmelse med den biologiske rådgivning.

Landsstyret har nedsat en Fiskerikommission i forbindelse med Fiskerilovsrevisionen. Fiskerikommissionen er nu i gang med arbejdet der skal vurdere hvorledes rammerne for Grønlands fiskeri i fremtiden skal se ud. Fiskerikommissionen forventes at afslutte deres arbejde i slutningen af dette år og Landsstyret ser frem til kommissionens rapport og anbefalinger.

Som opfølgning af rejeseminaret i år blev ”Karlsen-gruppen” nedsat, som nu har afleveret deres anbefalinger til Landsstyret og Landstinget. Allerede på nuværende tidspunkt er der fremkommet ønsker fra fiskeriets parter omkring nødvendige ændringer i fiskeriets sammensætning. I den forbindelse skal det overveje mulighederne for at effektivisere fiskerierhvervet yderligere, således erhvervet får de nødvendige rammer til at skabe et rentabelt erhverv på trods af de stigende oliepriser. Landsstyret er af den opfattelse at fremtiden for Grønlands fiskeri ligger i øget effektivitet og kvalitetsprodukter.

Landsstyret ser med beklagelse på at vi stadigvæk hører at en del af de fangne fisk beregnet til produktion bare bliver smidt væk på grund af mangel på medarbejdere. Ligeledes er vi heller ikke endnu at udnytte de landede fisk fuldt ud. Dette er ikke en optimal udnyttelse af vores ressourcer, hvorfor der skal ingansættes en udvikling således at vi fremover kan udnytte den indhandlede fisk fuldt ud. Landsstyret vil atter engang vil opfordre til at fiskeindustrien og fiskerne i samarbejde med hinanden til en bedre samarbejde omkring planlægning af indhandling og produktion, for at få mest ud af fisk, der fanges. Vi må i landets hovederhverv være bedre til at udnytte ressourcerne.

Vi må også hele tiden kræve af os selv at vi i forbindelse med anvendelsen af vore fangst dyr og naturen udviser et ansvarligt omhu. Letfældig omgang med fangst dyr og naturen, der kan afstedkomme store problemer for os alle, må vi se på med alvor.

Fangererhvervet skal være et erhverv, som fangerne kan være stolte af, og som der står respekt om, og baseret på stolte traditioner.

Jeg skal på vegne af Landsstyret udtrykke både glæde og skuffelse over årets resultater fra mødet i den Internationale Hvalfangstkommission. Dels blev der opnået kvoter på 2 grønlandshvaler pr. år de næste 5 år. Grønlandshvalen har været fredet siden 1938. Landsstyret er meget skuffet over at IWC ikke vedtog Grønlands krav om kvote på 10

pukkelhvaler årligt på trods af alle IWC's betingelser blev opfyldt. Med årets resultat er der dog opnået den største mængde tilgængeligt hvalkød, som bliver 614 tons, imod 540 tons i 2007. Landsstyret har anmodet Udenrigsministeren om at undersøge mulighederne for Grønlands udmelding fra IWC, idet det vurderes, at Grønlands interesser bliver mindre og mindre varetaget i IWC. Samtidig vil Grønland fokusere mere på sine aktiviteter i NAMMCO.

Landsstyret har fulgt tæt op på EU kommissionens initiativ til at forbyde indførsel af sælskind til EU. På trods af en såkaldt Inuit-undtagelse, er Landsstyret meget skuffet over EU kommissionens beslutning. Landsstyret er nemlig af den vurdering, at en undtagelse ikke hjælper os og kun vil skade som lignende tiltag skete i 70-erne og 80-erne. Landsstyret vil derfor fortsat følge tæt op af sagen og foretage de nødvendige tiltag inden sagen tages op igen i EU's Ministerråd og Parlamentet, herunder fortsætte med informationstiltag om sælfangst.

Konsekvenser af den verdensomspændende opvarmning er også til at mærke blandt de erhvervsdrivende her i landet. Den globale opvarmning har haft dårlig indvirkning på selvforsyningen med grovfoder gennem de sidste par år. Grovfoderudbyttet er faldet drastisk – faldet af udbyttet er gennemsnitlig 40-50 % af et normalt udbytte viser opgørelser fra fåreholderne og konsulenttjenesten for landbrug. Da beholdning af foder til husdyr er omfattet beskyttet ved lov, er det nødvendigt at importere det manglende foder.

De af Landsstyret bestilte ”Rapport analyse af det Grønlandske landbrugsøkonomi” blev det færdige resultat, indeholdt emner til politisk behandling, forelagt landstingsmedlemmerne her i løbet af foråret. Rapporten viser at erhvervet økonomisk er i vækst, men såfremt væksten skal fortsættes også set i forhold til det samfundsmæssige udvikling er det nødvendigt med et yderligere behov for investering i de næste mange år, som vi skal drøfte og tage stilling til i løbet af efterårssamlingen.

En af anbefalingerne fra den økonomiske analyserapport er at finde en løsningsmodel vedr. Neqi A/S og Landsstyret er derfor glad for at der for i år kunne findes en midlertidig løsning for slagteriet, så indhandling af lam kan ske. Landsstyret er dog fortsat af den klare holdning, at der må findes en varig løsning for Neqi A/S også for de kommende år.

I dette forår blev der afholdt en konference i Sisimiut, der satte fokus på familiernes og børnenes levevilkår og som havde overskriften ”Ressourcestærke familier”. I den forbindelse blev der også afholdt et kombineret kursus- og konference for børn og unge med overskriften ”Dejlig barndom”. Formålet med konferencen var at samle indsatsområder, som landsstyret kan gå videre med. Dette gav gode resultater, idet konferencen gav landsstyret mange gode og spændende anbefalinger. Dette i sig selv gav inspiration til det videre arbejde. Jeg er fuldt ud enig i en af budskaberne fra børnene på konferencen til Landsstyret, at ”Forældrene har ansvar for deres børn”.

Der er nu igangsat en landsdækkende undersøgelse om familiernes levevilkår, der snart vil blive færdiggjort. Alle disse tiltag vil forhåbentlig give grundlag for nye politiske og fremtidige initiativer. Samlet set har vi i hvert fald status, viden og reelle retningslinjer at arbejde ud fra.

Indsatsen for især børn, der udsættes for seksuelle overgreb, vil fortsat være til stede. I maj måned deltog alle landets forebyggelseskonsulenter sammen med PAARISA i en nordisk konference om omsorgssvigt og børnemishandling. Konferencen fandt sted på Island. Dette har givet en fornyet inspiration og viden til det arbejde, der bliver lavet i kommunerne.

Vold, voldtægt og seksuelt misbrug er en del af hverdagen herhjemme. Landstyret har under Inuuneritta igangsat arbejdet med udformning af en national strategi til forebyggelse af dette. I arbejdet deltager politiet og repræsentanter fra flere kommuner.

Sociale problemer forstærkes når misbrug af alkohol er indblandet, med det resultat at det bliver sværere at løse problemet. Den gennemsnitslige alkoholforbrug pr. indbygger i Grønland er alt for høj, og Landsstyret har været nødt til at stoppe for salg og udhandling af alkoholiske drikke enkelte steder når tingene er gået op i en spids for at beskytte og værne om befolkningen, og ikke mindst børn og unge, samtidig har der straks været igangsat forebyggende initiativer

Landsstyret fremlægger under denne landstingssamling en redegørelse på førtidspensionsområdet med det overordnede formål at tilgangen til førtidspension skal reduceres, samtidig med at der skal ydes en indsats for at hjælpe førtidspensionister tilbage på arbejdsmarkedet. Redegørelsen skal danne grundlag for Landstingets debat om nye tiltag, som

kan forebygge førtidspensionering, og som i stedet kan give grundlaget for at benytte sig af den potentielle arbejdsevne, der findes hos førtidspensionisterne, bedst muligt.

Når det gælder indsatsen for de handicappedes levevilkår, er der igangsat forskellige tiltag. Eksempelvis blev der afholdt et seminar i dagene 9.-11. september, som landsstyreområdet for familier og sundhed har afholdt i samarbejde med KIIIN og ISIIIN.

Seminaret blev afholdt for at sætte fokus på tiltag omkring de handicappedes uddannelsesmuligheder og deltagelse i arbejdsmarkedet. Ønsket var at klarlægge, hvad der forhindrer de handicappede i at uddanne sig eller være på arbejdsmarkedet med henblik på at forbedre forholdene.

For at sikre større effektivitet, kvalitet og helhedstænkning i Sundhedsvæsenet blev Kystledelsen og Dronning Ingrid's Hospital i januar 2008 samlet til en fælles ledelse for sundhedsvæsenet.

Sundhedsledelsen har påbegyndt arbejdet med at en ny struktur på sundhedsområdet med opbygning af sygehuse i 4 sundhedsregioner. Hver af de nye regioner vil have et regionssygehus med en række sundhedscentre, sygeplejestationer og bygdekonsultationer under sin administration. På denne måde bibeholdes alle nuværende behandlingssteder.

Det er målet at andelen af fast- og langtidsansatte skal øges, så kvaliteten og kontinuiteten i patientydelserne kan opretholdes i højere grad end nu. Dette opnås via en styrkelse af det faglige miljø for alle personalegrupper.

Sundhedsledelsen har igangsat telemedicin-projektet med opstilling af telemedicinsk udstyr omfattende alle behandlingsenheder på kysten og Dronning Ingrid's Hospital. Det vil kunne sikre borgerne lige adgang til sundhedsydelser, og imødekomme ønsker om at behandle sygdomme lokalt og kompetent, ligesom borgerne vil kunne tilbydes specialiseret behandling, når de har behov for det.

Landsstyret har til Landstingets efterårsmøde anmeldt et forslag til forordning om Meeqerivitsialak, Den gode Daginstitution. Foreninger, KANUKOKA og relevante landsstyreområder har bidraget til forslaget's udarbejdelse, og der er i denne forbindelse

igangsat forskningsbaserede pædagogiske udviklingsarbejder ved daginstitutioner i Qaqortoq, Nuuk, Maniitsoq og i Ilulissat under faglig støtte fra Inerisaavik.

For at afbøde eftervirkningen af 10. og 11. klassernes samlede afgang har Landsstyret skabt ekstra pladser ved danske efterskoler. I alt 460 unge startede i år ved danske efterskoler og i alt 254 unge startede ved midlertidige efterskoler i Qaqortoq, Maniitsoq, Sisimiut og Kangerlussuaq. De grønlandske folkehøjskoler samt relevante kommuner og borgerrådet i Kangerlussuaq har støttet tilblivelsen af efterskoleundervisningen i Grønland. Den indhøstede pædagogisk viden og erfaring vil blive anvendt ved etablering af en egentlig efterskole i Grønland.

I denne anledning vil Landsstyret gerne takke de kommuner, der har været med i arbejdet med at skabe efterskoler. Gennem disse kommuners aktive deltagelse har vores afgangsklasser fra folkeskolen fået mulighed for at komme på efterskole, ligesom eksemplet har vist hvordan et samarbejde kan bære frugt.

1. januar 2009 vil ansvaret for gymnasierne i Grønland overgå fra Staten til Grønlands Hjemmestyre i forbindelse med Folketingets vedtagelse af en lov, som bemyndiger Landstinget til at fastsætte regler på gymnasieområdet. Landsstyret har til efterårsmødet fremsendt et beslutningsforslag herom til Landstinget. For at styrke undervisningen ved gymnasierne vil Landsstyret i år starte årlige uddannelsesseminarer med deltagelse af lærere, ledere og elever.

Landsstyret og Videnskabsministeren i Danmark er blevet enige om at starte arbejdet med etablering af et Center for Klimaforskning i Grønland i 2009. Centret vil blive tilknyttet Pinngortitaleriffik og Ilisimatusarfik. Centret vil fokusere på effekter af klimaændringer på den grønlandske og arktiske samfund, samt på den grønlandske og arktiske natur. Den indhøstede viden vil blive anvendt til formuleringer af strategier og løsninger for tilpasning af klimaændringer.

Med det formål at løse problemet med mangelen på præster og andre grupper i kirken vil Landsstyret igangsætte særlige initiativer, ligesom vi i 2009 vil fortsætte med den nødvendige renovering af kirkens bygninger.

Den 5. oktober 2008 udkommer den nye salmebog i Grønland efter et grundigt forarbejde i et salmebogsudvalg.

Vores menigheder og vore ældre har en central placering i vores daglige liv ved at give os den nødvendige åndelige og fysiske rigdom og styrke, ligesom det samme er tilfældet for de mange frivillige medarbejdere i forskellige foreninger, der arbejder for et bedre livsførelse og sundhed. Jeg vil benytte anledning til at sige tak for jeres uselviske arbejde.

Hvad vi med sikkerhed ved er alt ikke ser sort ud, og at der i vort samfund er mange goder og glæder, som vi kan bygge videre på.

Men vi har trods dette behov for at være forberedt på hvad fremtiden vil bringe. Nye tider kræver nye tanker og stadig tilpasning.

Verden er i en stadig forandring. Klimaet bliver varmere, og i den forbindelse skal vi være omstillingsparate til nye kompetencer og erhverv som følge heraf.

Landsstyrets arbejde vil fortsætte med udgangspunkt i Landstingets beslutninger og Landsstyrekoalitionsaftalen fra 2007. Samtidig vil Landsstyret realisere de opgaver til gavn for den grønlandske befolkning, der følger af Landstingets beslutninger og Landsstyrekoalitionsaftalen.

Ærede Landstingsformand, ærede Landstingsmedlemmer, med disse bemærkninger ønsker jeg på Landsstyrets vegne jer alle en god og frugtbar efterårssamling.

Vi er født i dette land, som vi har arvet fra vore forfædre, der igen har arvet den fra deres forfædre. Vi skal overdrage dette land til vores efterkommere, der igen skal overdrage den til deres efterkommere. Vores forfædre har kunnet overleve i deres elskede land uden at vente på hjælp udefra selvom de nogle gange har kæmpet for at overleve i en natur, der nogle gange kan være ubarmhjertig.

Vores forfædre har aldrig overgivet dette land til andre folk, ligesom vi ikke vil.

Ja, selvfølgelig har man prøvet at kue os. Der er mange kritiske øjne udefra, hvis blikke er rettet imod os. Man prøver at nedgøre os med vores problemer som påskud. Vi kan ikke komme udenom at erkende at vi har mange forskellige problemer, men vi gør samtidig alt hvad vi kan for at løse disse.

Vi prøver ikke på at drive dette land med bind for øjnene og benægte at vi har problemer, da det jo ikke kan være sådan at vores selvbestemmelsesret ikke skal udvikles bare fordi vi har problemer. Vi skal ikke glemme at den der er herre i eget hus, også er den der føler et ansvar.

Vores stolthed som folk er vort folks sjæl og ånd, der er hovedhjørnестenen i vort folks selvstændighedstrang og udvikling, hvilket er nødvendigt at kende, hvis vi ikke skal lande på et sidespor.

Vi ser med spænding og glæde frem til resultatet af folkeafstemning om selvstyre den 28. november 2008, og jeg ønsker alle embedsfolk og partier et godt oplysningsarbejde frem mod folkeafstemningen.

Det er Landsstyrets håb at resultaterne fra indeværende landstingssamling vil være til gavn for vort land og dets befolkning.

Jeg håber også at samfundet bliver ledet på baggrund af samarbejde. Tak fordi jeg må tale på dette forum.

Tak.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Det var landsstyreformandens åbningstale. Der bliver debat omkring åbningstalen her i landstinget på mandag kl. 10.00.

1. mødedag, fredag den 19. september 2008.

Dagsordenens punkt 2

Redegørelse for dagsordenen.

(Landstingets Formandskab)

Mødeleder: Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Inden jeg kommer ind på forklaringen af dagsordenspunkterne vil jeg først bringe følgende hilsen, vi har modtaget.

Formanden for Grønlands Landsting Ruth Heilmann. Kære landstingets formand. Jeg og den samlede danske regering ønsker Grønlands landsting gode resultater under samlingen 2008/2009. Jeg var i Grønland i maj måned og var med landsstyreformanden da arbejdsgruppen for selvstyre afleverede sin betænkning. Jeg vil fremover altid tænke på den uforlignelige og festlige oplevelse jeg derved har deltaget i. Jeg glæder mig til at fortsætte den gode samarbejde mellem Grønland og Danmark. Sådan har samarbejdet med Selvstyrearbejdet også været. Med venlig hilsen, Anders Fogh Rasmussen.

Så til punkt 2 i dagsordenen.

Dagsordenen for EM 2008, og de forslag der er sat til behandling, udsendtes den 27. august 2008.

Der er efterfølgende modtaget enkelte efteranmeldelser og anmodning om ændringer i dagsorden for samlingen. Disse er imødekommet og indarbejdet i forslaget til dagsorden. Ændringerne i dagsordenen i forhold til den oprindeligt udsendte fremgår af den senest omdelte dagsorden.”

Den 2. september 2008 har Landsstyret anmeldt et forslag til landstingsforordning om pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førsteskolealderen. Forslaget er nu sat på dagsordenen.

Vestnordisk Råds delegation har anmodet om at fremsætte 4 rekommandationer. Disse er nu dagsordensfatsat.

Landsstyreformanden har anmodet om at åbningsdebatten flyttes til mandag den 22. september 2008 på grund af deltagelse i KANUKOKA's delegeretmøde. Formandskabet har imødekommet anmodningen.

Mødet på mandag starter kl. 10.00.

Landsstyreformanden og Landsstyremedlemmet for Finanser har anmodet om at dagsordenen for mødet den 26. september ombyttes med dagsordenen for mødet den 30. september 2008. Formandskabet har imødekommet anmodningen.

Landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug har anmodet om at punkterne 116 og 86 flyttes til behandling fra den 7. oktober til den 10. oktober 2008 på grund af hans deltagelse i åbningen af Folketinget på vegne af Landsstyreformanden.

Der er anmodet om at punkt 80 flyttes til den 21. november 2008. Dette blev godkendt af Formandskabet.

Formandskabet har under forberedelsen af dagsordenen opnået enighed med alle forslagsstillere om behandlingsformen for de enkelte forslag, og Formandskabet har ikke modtaget ønsker om yderligere ændringer af den foreslåede dagsorden.

Demokraterne har anmodet om at 2. behandlingen af punkt 117 fremrykkes til den 15. oktober. Formandskabet har delvist imødekommet dette ved at sætte punktet til 2. behandling den 5. november.

1. behandling af punkt 75 er fremrykket til efter vedtagelsen af punkt 74, det samme gælder 2.

og 3. behandlingen.

Er der ingen indvendinger anses dagsordenen godkendt.

Er der nogen, der har bemærkninger. Nu vil Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit, tage ordet. Efter hende kommer Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat.

Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit.

Tak. Landstingets efterårssamling bliver lang. Vi skal tage mange beslutninger om sager, der vil få stor betydning for vort land. Mange af dem vil komme til at berøre landets indtjening meget markant.

Det er beklageligt at landsstyret, allerede før møderækkerne er begyndt, ændrer dagsordenen samt vore dag til dag møder; det har vi fra Inuit Ataqatigiits side meget svært ved at acceptere.

Vi planlægger vores arbejde efter den fremsendte dagsordens fastlagte rækkefølge. Hvis den påbegyndte praksis skal fortsætte i de følgende måneder, må vi forvente, at arbejdet bliver frustrerende.

Landstingets formandskab kan ikke køres efter landsstyrets krav og ændringer, det bør nemlig ikke være sådan. Man må respektere adskillelsen af Landstinget og Landsstyret.

Vi i Inuit Ataqatigiit ønsker at man under den nu igangsatte samling kører møderækken med større respekt for landstingets beslutninger. Vi ønsker også at landsstyret respekterer dette. Det er ikke god skik at gå ud fra, at det kun er landstinget der skal rette sig efter de gældende regler.

Vi vil ikke undlade i de kommende dage at komme med mindre bemærkninger til dagsordenspunkterne 74 og 75, landsstyremanden for infrastruktur, miljø og råstoffers forslag til at gøre Nukissiorfiit til aktieselskab

Vi vil minde landstinget om, at under samlingen sidste år har flertallet i landstinget stemt imod forslaget om ændring af Nukissiorfiits status til et aktieselskab. Dette afslag burde

landsstyret respektere. Hvis der er ønske om at tage emnet op igen så skal der foreligge tilfredsstillende redegørelser for de punkter landstinget har ønsket at få afklaret.

Vi vil ikke undlade at påpege, at dagsordenens punkt 74 er forslag til landstingsforordning om ændring af Nukissiorfiit status til aktieselskab. Punkt 75 er meget tæt forbunden dertil, da der fremlægges debatforslag til landstingsforordning til ændringer som følge af denne omlægning.

Inuit Ataqatigiit stiller spørgsmålstegn for dette til Landstingets formandskab, da vi mener, at det ikke rimer med vores forretningsorden. Vi mener nemlig, at når først punkt 74 er færdigbehandlet og vedtaget, så kan man først begynde at debattere punkt 75.

Det vil os, hvis Formandskabet modtager vores kritikpunkt, men Inuit Ataqatigiit mener altså at man har ønsket punkt 74 og punkt 75 tilfredsstillende undersøgt, før sagen igen kan bringes til debat i landstinget. Tak.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Så kommer Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat. Efter ham landsstyreformanden.

Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat.

Landstingets forretningsorden er fastlagt og derfor skal den så vidt muligt følges. Da vi medlemmer ankom, for en dels vedkommende så sent som igår den 18. september, fik vi meddelelse om ændringerne i dagsordenen. Der står bl.a. i den omtalte meddelelse, jeg citerer: „Et nyt punkt, punkt 98, blev anmeldt efter fristens udløb af landsstyret, og punktet blev medtaget.” Efter forretningsordenen skal dagsordens punkter, som er indleveret efter fristens udløb, godkendes i landstinget efter den særlige forretningsordens § 41.

Men som det blev fremført var den allerede godkendt af formandskabet og medtaget i dagsordenen. Det kan ikke være meningen at vi skal til at have omvendt arbejdsgang.

Lad mig tage et som eksempel; det er forbudt at fange hvid- og narhvaler og hvalen må ikke dræbes uden tilladelse. Det kan ikke være meningen, at man først søger tilladelsen, efter man har dræbt hvalen, sådan praksis er utænkelig og urealistisk. Derfor vurderer vi sagen som værende udenfor reglerne og ikke passende med forretningsordenen.

Sådan er det også med punkt 74, idet forslaget om Nukissiorfiits ændring til aktieselskab bliver først lavet 22. september. Ligeledes med punkt 75, som er et forslag til landstingsforordning for de ændringer, som følge af Nukissiorfiits ændring til aktieselskab. Se lige engang på punkt 74, som endnu ikke er vedtaget, og som vi ikke engang ved om det bliver vedtaget eller forkastet i landstinget. Og så den efterfølgende opgave, som er afhængig af resultatet af den foregående punkt, som selv samme dag behandles førstegang i tinget.

Til disse punkter er spørgsmålet om punkt 74 bliver vedtaget eller forkastes. Da det første punkt gerne skal være færdigbehandlet før det næste, så bliver opgavernes sammenhæng elimineret. Hvis landstinget forkaster punkt 74, så bliver punkt 75 meningsløs.

Derfor henstiller vi venligt til Formandskabet, at revurdere disse, da dette er nødvendig for at opgaverne kan færdiggøres med realitetsans og for at vi kan bruge tiden fornuftigt.

I forlængelse af dette forstår vi dagsordenspunkterne, bl.a. gennem landsstyreformandens tale. Netop i dette efterår er det 10. år, siden vi begyndte at efterlyse fiskeriloven, som endnu engang ikke kan behandles under denne samling. Landsstyreformanden meddeler, at den omtalte kommission først er færdig med sit arbejde og forelægger det ved udgangen af 2008.

Jeg mener, det er svært at acceptere dette for fiskerierhvervet som er træt af at vente i så lang tid. På denne måde kommer vi frem med vores kritik af denne.

Med hensyn til dagsordenen blev der i landstingets forårssamling meddelt, at forlængelserne af landingsbanerne for fastvingede fly skal der besluttes nu under efterårssamlingen. Men efter efterårssamlingens dagsorden kan man se at disse punkter ikke er med. Det er ønskeligt at få en klar forklaring desangående.

Og når man gennemgår dagsordenen under et kan man se forslag til behandling fra medlemmerne som bl.a. indholdsmæssigt og baggrundsmæssigt er meget tæt på hinanden og derfor sagtens placeres til behandling samme dag. Eller måske kan disse kan samles som et punkt, vil det være tidsmæssigt besparende.

Vi opfordrer venligst formandskabet om at revurdere disse. Tak.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Under vores møde i formandskabet igår, som Inuit Ataqatigiits talsmand allerede nævnte, blev det ønsket at flytte punkt 75 til et andet tidspunkt, og det har formandskabet accepteret; det er også allerede fremsendt igår.

Derfor vil jeg minde tinget om, at formandskabet også holder daglige møder. Det er også en mulighed at aflevere klagerne skriftligt.

Det er også ønskeligt at vide, som af Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat, nævnte, de emner som måske kan samles under et eller tilnærmes hinanden tidsmæssigt, men hvad er disse for nogle. Dertil mener jeg også, at formandskabet måske har behov for klarere, skriftlig tilkendegivelse.

Nu har landsstyreformanden ordet.

Hans Enoksen, Landsstyreformand, Siumut.

Ja, tak. Inuit Ataqatigiits talsmand Ane Hansen klager over landsstyrets ønske om at ændre. Denne klage er fuldstændig ubegrundet. Selvfølgelig ønsker vi også at dagsordenen skal køre uden de store ændringer. Men landstinget er ikke alene i verden, der er også andre, der arbejder med samfundet. Det er netop i denne tid, hvor de allerstørste ændringer for landet er under igangsætning.

Til Kommunernes Sammenslutnings generalforsamling blev landsstyremand for økonomi og landsstyreformanden inviteret. Derfor er det meget vigtigt at vi kommer, selv om tidspunktet måske er noget ubekvem. Hvis vi ikke kommer, så vil klageråbene være mangefold højere. Der skal snakkes minutiøst om økonomien omkring sammenlægningerne. Da de nu er kommet udenfor vores ansvarsområde, kan vi ikke rette noget op, hvis vi holder os udenfor. Arbejdet skal tilrettelægges sammen med folk i samtale med folk og i forståelse med folk. Vi har respekt for arbejdet i landstinget, men vi skal også huske på, at der også er andre i samfundet, der arbejder udenfor landstinget, som har behov for at kunne tale med landsstyret. Det er ikke for vores skyld vi kommer til generalforsamlingen, vi kommer fordi vi er blevet inviteret. Tak.

Undskyld mig, jeg kommer til at komme med bemærkning til Anthon Frederiksen nævnte Fiskerilov. Landsstyret har haft intentioner om at færdiggøre den i løbet af foråret, men oppositionen og i andre ønsker at man arbejder omhyggeligt med den sag og tage den tid, der behøves, da mange ting vil blive voldsomt berørte af loven. Da vi nu har rettet os efter dette ønske, så er det også galt, lige pludselig ønsker man udarbejdelse af sagen her og nu. Jeg vil opfordre dig ikke at komme med modstridende udtalelser, du ønsker jo i foråret at arbejdet bør skal udføres omhyggeligt; nu er den ved at blive færdiggjort.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Nu har Palle Christiansen, Demokraterne, ordet. Derefter Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiat.

Palle Christiansen, Demokraternes ordfører.

Ja, tak. Da vi læste dagsordensforslaget fra landsstyret, undrer det også os Demokraterne.

Demokraterne foreslår udsættelse af afstemningen og ændring fra formandskabets side.

Vi Demokrater synes at det er skammeligt med sådanne hovsa reaktioner og opfordrer formandskabet arbejder bedre, idet det har fået besked fra landstinget om at arbejde stille og roligt.

Men Demokraterne håber at vore medlemmer i formandskabet retter dette.

Det er også mærkeligt, at landsstyret regner med at landstinget skal foretage en masse beslutninger.

Et eksempel på en af disse som skal være klaret er: Forslaget til landstingets forordning vedrørende omstilling af Nukissiorfiit til aktieselskab.

Jeg synes at det er beklageligt, at formandskabet retter sig kritikløst efter landsstyrets ønsker.

Jeg mener også, at man hurtigt stopper dette forhold.

Ligeledes hørte vi, at landsstyret ønsker at landstingets forslag skal behandles som del af finanslovsarbejdet. Derved ønsker man fra landsstyret side at hindre, at man under arbejdet med finansloven snakkes for meget om at landsstyrets store forbrug penge.

Landsstyret siger dermed, at finansloven, eller rejserne for den sags skyld, ikke er til debat; hvad skal det så nytte at man har landsting? Derved kan vi se, at der er behov for at landsstyrets rejser også må være til debat i landstinget.

Ligeledes ændring af dagsordenspunkter fra dag til dag. Det er ligesom om man derved vil sige at rejserne ikke umiddelbart kan arrangeres.

Mange rejser skal gennemføres, det er man besluttet om for lang tid siden. Hvis formandskabet har været orienteret fra landsstyret om hvornår og hvem er på rejse, ja, så kan man have flikket dagsordenen fornuftigt sammen.

Derfor håber vi, at landsstyret kommer til at respektere landstingets arbejde i højere grad end nu. Derved ønsker Demokraterne, at formandskabet også gør det samme. Tak.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Ja, til Palle Christiansen skal jeg gøre opmærksom på at vi over for Demokraterne, så har man tilskrevet.

Om at sende noget skriftligt, hvis de er utilfreds med noget, men først i går fik vi henvendelse fra Demokraterne om punkt 117, som formandskabet allerede har drøftet, da den endelig kom frem. Behandlingen af dette, eller retter andenbehandlingen, er fastsat til 5. november, som jeg sagde i min forklaring i starten.

Så er det Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat.

Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiats ordfører.

Ærede formand, jeg skal erkende, at jeg ikke har mulighed eller tid til at sende skrivelser til formandskabet, da vi må færdiggøre allerede igangsatte opgaver. Men når vi kigger på rækkefølgen af dagsordenspunkterne, at eksempelvis punkt 8, beslutningsforslag til landstinget: at landsstyret pålægges at finansiere en forsøgsordning, således at langtidsyge, der skal til en anden by for at blive behandlet i 2008-2009, kan få ledsageskab af nærmeste pårørende. Punktet skal i behandling den 25. oktober.

Også et andet næsten tilsvarende punkt, at der for kræftsyge og uhelbredeligt syge, der skal i behandling i Danmark med følgeskab af nære slægtninge, skabes mulighed for bolig. Dette punkt skal i 2. behandling den 4. november.

Samt eksempelvis en sag vedrørende tjenestemænd, der er foreslået af forskellige, skal behandles i forskellige dage.

Hvis sådanne hinanden lignende sager kunne behandles på én og samme dag, kunne det spare en masse tid for Landstinget, som formandskabet burde undersøge.

Her gælder det også redegørelsen vedr. Vestnorden, og en anden dag skal rekommandationer for Vestnorden også behandles. Hvis sådanne hinanden lignende sager kunne samles i én dag ville vor lille verden og hjerne måske kunne fokusere mere på, hvilke opgaver, der er, ligesom dem fra Illormiut plejer at sige.

Det er disse ting, som vi har lagt mærke, vi tænker over.

Fr. Landstingsformand, jeg har ikke brugt denne talerstol overhovedet på at skælde ud. Da voksne og især politikerne ikke bruger skældsord.

Vi talte om vore politiske budskaber og vor kritik, du blev overhovedet ikke skældt ud, og jeg håber ikke, at jeg tager imod dem som skældsord, men at du skal tage imod dem.

Men da du ikke har svaret på forlængelserne af lufthavnene i Ilulissat og Nuuk, vil det være godt at blive informeret vedrørende disse, inden dagsordenen bliver vedtaget.

Tak.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Jeg skal blot gøre Anthon Frederiksen opmærksom på, at han selv kan sende det, han mener bør rettes skriftligt. Også alle partierne er blevet forsynet med sekretærer, sådan går samarbejdet mellem partisekretariater og formandskabet i dag. Også dette spørgsmål er blevet drøftet og vurderet. Også her har der været kritik, når Landsstyret behandler forskellige sager, og når debatten har været for langvarig, så man end ikke har tid til at gå ud og besørge sig. Derfor er sorteringen, naturligvis blevet bedømt eller tænkt igennem, men hvis denne talerstol ikke skal anvendes til skænderier, men der findes et formandskab, at alle henvendelser sker skriftligt.

Og nu Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit og derefter Landsstyremedlem for Infrastruktur, Miljø og Råstoffer.

Ane Hansen, Inuit Ataqatigiits ordfører.

Tak. Da vort sprog allerede er klar og tydelig skal jeg ikke gentage noget, men blot minde om, at Landstingets mødeplaner for længst er fastlagt, og det bør huskes, at ifølge Landstingets

forretningsorden begynder efterårssamlingen den 3. fredag i september, og jeg håber i fremtiden, at KANUKOKA og andre med interesse for Landstingets samlinger, vil huske dette og at forretningsorden og retningslinier, som allerede er fastlagt, vil blive respekteret. Tak.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Landsstyremedlem for Infrastruktur, Miljø og Råstoffer.

Kim Kielsen, Landsstyremedlem for Infrastruktur, Miljø og Råstoffer, Siumut.

Tak. Vedr. Trafikken, som Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat spurgte efter, skal jeg fremlægge vedr. disse, og det vil blive meddelt senere, da nogle af oplysningerne ikke er nået frem endnu. På grund af disse har vi også meldt stramningerne ud, at vi vil fremlægge på et senere tidspunkt. Tak.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Landsstyreformanden.

Hans Enoksen, Landsstyreformand, Siumut.

Vi kan ikke indrette Landsstyrets og Landstingets møder efter organisationernes og andre interessenters forgodtbefindende. De har også deres eget liv og kan selv bestemme. Mødetidspunkterne er også meget afhængige af trafik- og indkvarteringsforhold, vi bestemmer ikke over disse. Vi kan ikke beordre KANUKOKA til ikke at afholde delegeretmøde den 25. september, I skal afholde deleretmøde den 9. september. Sådan kan det ikke køre. Disses arbejde må også respekteres. De inviterede, fordi en af de vigtigste reformer for samfundet er ved at ske, og jeg og landsstyremedlemmet for økonomi havde pligt til at møde op, hvis vi ikke gjorde det, ville der have lydt at ramaskrig – de lyttede ikke på os, da landsstyret er så enerådigt og formynderisk, det ønsker vi ikke for alt i verden.

Vi vil gerne møde brugerne øje til øje i en så vigtig reform i samfundet. Så naturligvis vil Landstingsmødet pågå, selvom vi ikke er til stede, det er der ikke noget at bekymre sig for. Men opgaverne i vore ansvarsområder er så vigtige, at der ikke er andet for end at møde op.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Jens B. Frederiksen, Demokraterne. Undskyld.

Jens B. Frederiksen, Demokraternes ordfører.

Tak. Først kommer jeg ind på det, som Anthon Frederiksen fra Kattusseqatigiit Partiiat, var inde på, nemlig den nye fiskerilov, som ikke er sat på dagsordenen her i efterårssamlingen. Alle venter på loven, og mens alle venter, tildeler Landsstyret helt uacceptable kvoter, især på torsk.

Så der er virkelig for den nye lov, at fiskeriloven bliver lavet færdigt. Sådan kan man ikke lade tilfældigheder råde. Derudover talte Palle Christiansen om den dårlige planlægning, da havde vi ikke tænkt på KANUKOKA's delegeretmøde. Naturligvis er KANUKOKA i sin gode ret til at fastsætte tiden for delegeretmøde, da det er uafhængigt af Landstinget. Men turneen vedr. oplysning af selvstyre burde være planlagt for længst, der er planlægningen alt, alt for dårlig.

Vi skulle på turné under samlingen. Mange af landstingsmedlemmerne skulle med på turen, til trods for at vi havde vigtige dagsordenspunkter at drøfte her i Landstinget. Derfor burde det være mere nøje planlagt.

Det burde ikke foregå under Landstingets efterårssamling.

Vi er også vidende om i dette tilfælde, at der har ansøgt om en længere pause hos Formandskabet, så vi kunne nå at gennemføre de pågældende rejser. Men planlægningen har været for ringe, da vi under samlingen skulle ud på flere rejser. Dette viser ingen respekt for Landstingssamlingerne. Tak.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Vi har i Formandskabet kigget på den strandede ansøgning, men da Landstinget skulle vedtage den vigtige finanslov den 15. november, har vi ikke kunnet give tilladelse til en tre-ugers oplysningsturne, men de kunne nøjes med to uger, så Formandskabet har accepteret to uger.

Hvis der ikke er flere bemærkninger til dagsordensredegørelsen, anser jeg den for godtaget, og vi kan gå til næste punkt.

Er der nogen imod?

Ingen.

Så er vi nået frem til 3. punkt.

1. mødedag, fredag den 19. september 2008.

Dagsordenens punkt 3

Valg af landstingsformand

(Landstingsformanden)

Mødeleder: Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Det var så valg af Landstingsformand, 1., 2., 3. og 4. næstformand.

Vi er nu nået til dagsordenens punkt 3, valg af formand for Landstinget.

I henhold til Forretningsordenen for Grønlands Landsting, § 3, stk. 1 og 2, er det et krav, at man skal være medlem af Landstinget for at kunne vælges som Landstingets Formand, samt at der opnås mere end halvdelen af stemmerne fra de tilstedeværende medlemmer.

Jeg skal bede om forslag til posten som Landstingets Formand. Uanset at der eventuelt kun opstilles een kandidat, vil der blive afholdt afstemning. Partierne meddeler efter størrelse, hvem de opstiller som Formandskandidat.

I henhold til bestemmelsen i § 3, stk. 4, skal samtlige medlemmer af Formandskabet have personlige suppleanter, hvorfor jeg også skal bede om, at det bliver meddelt, hvem der vælges som personlig suppleant for den tiltrædende formand.

Og nu foretager vi valget af Landstingets 4 næstformænd og deres suppleanter.

Vi skal lige have overstået formanden, og Otto Jeremiassen, Siumut, har bedt om ordet.

Otto Jeremiassen, Siumuts ordfører.

Vi vil gerne fra Siumut anbefale følgende til formand og næstformand for Landstinget. Vi anbefaler vor landstingsmedlem Ruth Heilmann, som i dag besidder posten med et godt resultat til formandsposten, og som suppleant til Ruth anbefaler vi Jørgen Wæver Johansen, Siumut.

Ligeledes vil vi gerne anbefale en erfaren mand fra Siumut Per Berthelsen, som medlem af formandskabet, og som suppleant Vittus Mikaelson.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit.

Ane Hansen, Inuit Ataqatigiits ordfører.

Som medlem af formandskabet har vi anbefalet Josef Motzfeldt, og som suppleant Ane Hansen.

I forbindelse med valg af formand for Landstinget vil vi gerne, med henvisning til redegørelsen for dagsordenen, meddele, at vi agter at undlade at stemme, tak.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Efter forretningsordenen skal formanden og dens stedfortrædere først vælges.

Og nu Palle Christiansen, Demokraterne.

Palle Christiansen, Demokraternes ordfører.

Som gruppeformand for Demokraterne anbefaler vi Astrid Fleischer Rex til Formandskabet, og vi agter ikke at stille nogen op til Landstingets formand og agter ikke at stemme.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Marie Fleischer, Løsgænger.

Marie Fleischer, Løsgænger.

Med henvisning til Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit, skal jeg også meddele, at jeg agter at undlade at stemme. Tak.

Ruth Heilmann, Siumut.

Emilie Olsen, Atassut.

Emilie Olsen, Atassuts ordfører.

Vi vil gerne stemme på Ruth som landstingsformand. Da vi nu kun skal stemme på en, skal jeg undlade at nævne de andre. Tak.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiat.

Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiat's ordfører.

Kattusseqatigiit Partiat har ikke nogen emner til formandskabet nu, det kan være næste gang. Så med henvisning til det tekniske samarbejde vil jeg stemme med Inuit Ataqatigiit og Marie Fleischer. Tak.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Ruth Heilmann er anbefalet til formand for landstinget. Hvem stemmer for?

17 stemmer for.

Og hvem er imod?

Ingen.

Blanke stemmer.

14 blanke stemmer.

Jeg takker for den tillid til, at jeg kan fortsætte på posten. Mange tak.

Og nu til valg af næstformanden og 1., 2., 3. og 4. næstformand for Landstinget.

Der skal vælges 4 næstformænd og 4 stedfortrædere for disse. Valget sker i henhold til forretningsordenens § 3 stk. 3 hvor flertallighed gælder.

Jeg skal anmode om navne til opstillede og deres stedfortrædere. Og da denne allerede er modtaget skriftligt har først Inuit Ataqatigiit skrevet:

Næstformand siulleq Josef Motzfeldt, stedfortræder Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit.

2. næstformand Augusta Salling, og dennes stedfortræder Emilie Olsen, Atassut.

3. næstformand Astrid Fleischer Rex, og dennes stedfortræder Jens B. Frederiksen, Demokraterne.

4. næstformand Per Berthelsen, stedfortræder Vittus Mikaelson.

Disse er valgt, hvis der ikke er stemmer imod – og er allerede noteret.

Hermed har vi færdiggjort 3. punkt, og nu til 4. punkt.

1. mødedag, fredag den 19. september 2008.

Dagsordenens punkt 4

Valg til medlemmer af Landstingets stående udvalg og deres stedfortrædere.

(Landstingets formandskab)

Mødeleder: Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Landstinget går nu over til valg af medlemmer til Landstingets udvalg samt repræsentationer af Landstinget i Nordisk Råd og Vestnordisk Råd..

Endelig skal nævnes Landstingets repræsentation på FN's Generalforsamling, hvor Atassut har anmodet om at xx erstatter Thomas Kristensen, der ellers skulle have deltaget på FN's 63. Generalforsamlingens 2. periode.

Der er indgået valgteknisk samarbejde mellem Siumut og Atassut vedr. udvalgsposter. Der er endvidere indgået valgteknisk samarbejde mellem Inuit Ataqatigiit, Demokraterne, Katusseqatigiit Partiat og Løsgænger Marie Fleischer.

Det betyder efter d'hondts metode, at Siumut og Atassut vil få 3 udvalgsposter og Inuit Ataqatigiit, Demokraterne, Katusseqatigiit og Løsgænger Marie Fleischer tilsammen vil få 2 udvalgsposter i udvalgene.

Partiernes indstillinger er omdelt.

Udvalgenes sammensætning er herefter:

Og vi regner med valget her at det også skal medtages.

Og nu da vi er færdige med formandskabet, gælder det Valgbarhedsnævnet:

Lars-Emil Johansen, Siumut, stedfortræder Vittus Mikaelson.

Otto Jeremiassen, Siumut, stedfortræder Doris Jakobsen.

Emilie Olsen, Atassut, stedfortræder Kristian Jeremiassen.

Kuupik Kleist, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Johan Lund Olsen.

Astrid Fleischer Rex, Demokraterne, stedfortræder Jens B. Frederiksen.

De er godtaget.

Landstingets finansudvalg.

Per Berthelsen, Siumut, stedfortræder Otto Jeremiassen.

Isak Davidsen, Siumut, stedfortræder Ole Thorleifsen.

Augusta Salling, Atassut, stedfortræder Emilie Olsen.

Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Kuupik Kleist.

Palle Christiansen, Demokraterne, stedfortræder Jens B. Frederiksen.

De er godtaget.

Landstingets revisionsudvalg til landskassen:

Otto Jeremiassen, Siumut, stedfortræder Jørgen Wæver Johansen.

Doris Jakobsen, Siumut, stedfortræder Isak Davidsen.

Godmand Rasmussen, Atassut, stedfortræder Kristian Jeremiassen.

Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Juliane Henningsen.

Jens B. Frederiksen, Demokraterne, stedfortræder Palle Christiansen.

Landstingets udenrigs- og sikkerhedsudvalg:

Jonathan Motzfeldt, Siumut, stedfortræder Ole Thorleifsen.

Per Berthelsen, Siumut, stedfortræder Doris Jakobsen.

Knud Kristiansen, Atassut, stedfortræder Augusta Salling.

Josef Motzfeldt, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Marie Fleischer.

Johan Lund Olsen, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder endnu en af Demokraaterne Ane Marie Schmidt Hansen.

De er også godtaget.

Landstingets lovudvalg:

Otto Jeremiassen, Siumut, stedfortræder Ole Thorleifsen.

Vittus Mikaelson, Siumut, stedfortræder Jonathan Motzfeldt.

Kristian Jeremiassen, Atassut, stedfortræder Godmand Rasmussen.

Johan Lund Olsen, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Olga P. Berthelsen.

Ane Marie Schmidt Hansen, Demokraaterne, stedfortræder Anthon Frederiksen,

Kattusseqatigiit Partiiat.

De er også godtaget.

Landstingets familieudvalg:

Isak Davidsen, Siumut, stedfortræder Otto Jeremiassen.

Vittus Mikaelson, Siumut, stedfortræder Doris Jakobsen.

Emilie Olsen, Atassut, stedfortræder Kristian Jeremiassen.

Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Olga P. Berthelsen.

Astrid Fleischer Rex, Demokraaterne, stedfortræder Ane Marie Schmidt Hansen.

De er også godtaget.

Landstingets sundhedsudvalg:

Vittus Mikaelson, Siumut, stedfortræder Jørgen Wæver Johansen, Siumut.

Ole Thorleifsen, Siumut, stedfortræder Otto Jeremiassen.

Godmand Rasmussen, Atassut, stedfortræder Kristian Jeremiassen.

Johan Lund Olsen, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Olga P. Berthelsen.

Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Astrid Fleischer Rex, Demokraatit.

De er også godtaget.

Landstingets udvalg for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke:

Doris Jakobsen, Siumut, stedfortræder Otto Jeremiassen.
Ole Thorleifsen, Siumut, stedfortræder Vittus Mikaelen.
Kristian Jeremiassen, Atassut, stedfortræder Emilie Olsen.
Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Kuupik Kleist.
Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Johan Lund Olsen.

De er også godtaget.

Landstingets skatte- og afgiftudvalg:

Isak Davidsen, Siumut, stedfortræder Doris Jakobsen.
Per Berthelsen, Siumut, stedfortræder Ole Thorleifsen.
Kristian Jeremiassen, Atassut, stedfortræder Emilie Olsen.
Esmar Bergstrøm, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Josef Motzfeldt.
Palle Christiansen, Demokraterne, stedfortræder Ane Marie Schmidt Hansen.

De er også godtaget.

Landstingets Fiskeri, Fangst og Landbrugsudvalg:

Jonathan Motzfeldt, Siumut, stedfortræder Vittus Mikaelen.
Ole Thorleifsen, Siumut, stedfortræder Otto Jeremiassen.
Augusta Salling, Atassut, stedfortræder Godmand Rasmussen.
Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Agathe Fontain.
Jens B. Frederiksen, Demokraterne, stedfortræder Palle Christiansen.

De er også godtaget.

Landstingets erhvervsudvalg:

Jonathan Motzfeldt, Siumut, stedfortræder Doris Jakobsen.
Jørgen Wæver Johansen, Siumut, stedfortræder Otto Jeremiassen.
Knud Kristiansen, Atassut, stedfortræder Emilie Olsen.
Esmar Bergstrøm, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Ane Hansen.
Marie Fleischer, Løsgænger, stedfortræder Palle Christiansen, Demokraatit.

De er godtaget.

Og nu Landstingets udvalg for Infrastruktur og Boliger:

Jørgen Wæver Johansen, Siumut, stedfortræder Ole Thorleifsen.

Jonathan Motzfeldt, Siumut, stedfortræder Vittus Mikaelson.

Godmand Rasmussen, Atassut, stedfortræder Kristian Jeremiassen.

Esmar Bergstrøm, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Agathe Fontain.

Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Marie Fleischer, Løsgænger.

De er alle godtaget.

Landstingets frednings- og miljøudvalg:

Vittus Mikaelson, Siumut, stedfortræder Otto Jeremiassen.

Isak Davidsen, Siumut, stedfortræder Jørgen Wæver Johansen.

Emilie Olsen, Atassut, stedfortræder Kristian Jeremiassen.

Josef Motzfeldt, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Esmar Bergstrøm.

Marie Fleischer, Løsgænger, stedfortræder Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat.

De er også godtaget.

Landstingets selvstyreudvalg:

Lars-Emil Johansen, Siumut, stedfortræder Ole Thorleifsen.

Jørgen Wæver Johansen, Siumut, stedfortræder Otto Jeremiassen.

Augusta Salling, Atassut, stedfortræder Knud Kristiansen.

Kuupik Kleist, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Johan Lund Olsen.

Jens B. Frederiksen, Demokraterne, stedfortræder Ane Marie Schmidt Hansen.

De er godtaget.

Vestnordisk Råd:

Ruth Heilmann, Siumut, stedfortræder Otto Jeremiassen.

Jonathan Motzfeldt, Siumut, stedfortræder Doris Jakobsen.

Emilie Olsen, Atassut, stedfortræder Knud Kristiansen.

Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Esmar Bergstrøm.

Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat, stedfortræder Josef Motzfeldt, Inuit Ataqatigiit.

Marie Fleischer, Løsgænger, stedfortræder Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit.

De er godtaget.

Nordisk Råd:

Lars-Emil Johansen, Siumut, stedfortræder Augusta Salling, Atassut.

Josef Motzfeldt, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Johan Lund Olsen, Inuit Ataqatigiit.

Augusta Salling ønsker ordet.

Augusta Salling, Atassut, værsgo'.

Augusta Salling, Atassuts ordfører.

Ja, i den forbindelse vil jeg gerne udtrykke, at efter aftalen skal jeg afløses af Lars-Emil Johansen efter sessionen, det skal jeg lige understrege.

Ruth Heilmann, Landstingsformand, Siumut.

Inuit Issittormiut Kattuffiat, ICC, Landstinget Formandskab har rn repræsentant der.

Og der skal 7 medlemmer til reformkommissionen:

Lars-Emil Johansen, Siumut, stedfortræder Otto Jeremiassen.

Doris Jakobsen, Siumut, stedfortræder Ole Thorleifsen.

Godmand Rasmussen, Atassut, stedfortræder Kristian Jeremiassen.

Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Agathe Fontain.

Palle Christiansen, Demokraterne, stedfortræder Ane Marie Schmidt Hansen.

Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat, stedfortræder Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit.

De er også godtaget.

Landstingets midlertidige udvalg for et aluminiumsmelteværk i Grønland med 11 medlemmer:

Jonathan Motzfeldt, Siumut, stedfortræder Per Berthelsen.

Lars-Emil Johansen, Siumut, stedfortræder Doris Jakobsen.

Jørgen Wæver Johansen, Siumut, stedfortræder Isak Davidsen.

Ole Thorleifsen, Siumut, stedfortræder Otto Jeremiassen.

Augusta Salling, Atassut, stedfortræder Godmand Rasmussen.

Knud Kristiansen, Atassut, stedfortræder Kristian Jeremiassen.

Kuupik Kleist, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Josef Motzfeldt.

Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit, stedfortræder Esmar Bergstrøm.

Jens B. Frederiksen, Demokraterne, stedfortræder Palle Christiansen.

Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat, stedfortræder Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit.

Dermed er også dette vedtaget.

Ja, hermed er valget af landstingets udvalgsmedlemmer og repræsentanter samt suppleanter afsluttet.

Og nu det lukkede møde som punkt 5, valg af medlemmer af råd og nævn.

Hermed er det åbne møde afsluttet, og det første af landstingets efterårsmøde slut.

Tak.